

Debreczeni Független Ujság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hóra. I kor. Egy hóra. I kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felolós szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utóza 47. és 49. szám.

A pót-obstrukció megítélése.

(Függetlenségi szempontból.)

Irta: **dr. Baltazár Dezső.**

Az Ugron-párt és a hozzájuk csatlakozott néhány képviselő harcát a magyar vezényleti nyelvért „pót-obstrukciónak” szokták nevezni; hibásan; mert ez ugyanaz a harc ugyanazon czéllal — csak komolyabb fegyverekkel — a mit a Kossuth Ferencz pártja kevés dicsőséggel, eredménytelenül leszerelt. Komolyabb fegyverekkel — mondom; mert technikai térre még eddig nem csapott által, nincs padverés, orditózás; csak parlamenti beszédek érvekkel és lelkesedéssel; miknek súlyát és hevét csak növelni tudja az a körülmény, hogy a Kossuth Ferencz pártja a kormánypárttal összefogott egy olyan kormányelnök támogatására, a ki a nemzeti követelmények, így a magyar nyelv érvényesülése ellen a legmerekvebb hadüzenő volt és a ki szóval-írásban kitüntetéssel tett politikai vizsgát Bécs előtt.

Az ilyen visszás és természet ellenes és veszélyes körülmények között azoknak harca, a kik a fellegrába felszorulva utolsó lehelletig küzdenek a zajos kurucz sereg zöme által cserben hagyott lobogó tisztségéért, még

gáncsoló mellékkörülmények számba vétele mellett is minden igaz hazafi elismerésére érdemes.

A gáncsoló mellékkörülmények egyike ilyen a Kossuth Ferencz pártja részéről — a bevallott kormánypárttra semmit sem adván — az, hogy a további küzdelem ugys czéltalan, eredménytelen. A közel teljesülés szempontjából lehet eredménytelen; de czéltalannak nem czéltalan; mert végtelenségig küzdeni a nagy történelmi elvek érdekében, ez ha a teljes teljesülés cserfa koszoruját nem vonja is a homlok körül, de megöntözi kitaró munka, alkuvás nélküli fáradság verejtékével azt a talajt, melyből még előbb-utóbb ki fog hajtani a független államiság érvényesülésének vérpiros virága. Eszmei eredménye is megvan, mert példát mutat az utókornak, mint lehet csekély számmal, nagy és erős elhatározással megállítani utjában a bécsi reakciót. De meg hol van az megírva, hogy a Kossuth Ferencz pártja, mely a múlt évben a kapkodás technikájában bámulatos rekorddal futotta a politikai mezőnyt, nem fog-e újra visszaállani a küzdők sorába s a mérleget a teljes siker oldalára lebillenteni, sokszor még a tehetetlen súly is érvényesül, ha a kényszer keze ide-oda

teszi; ez a kényszer még most jó formán szunnyad; alig akadunk egyenkenten, a kik a függetlenségi eszmék nagy csődjét politikai értékeinek nyilvános piacra vitelével felakarjuk tartóztatni; de a mi szunnyad, az felébredhet és akkor a most elaltatott függetlenségi érzélem az ébredés erejével zökkenti harczvonalba a hátrálásra mindig kész csoportokat.

Nem hisszük, nem merjük hinni, fel sem tételezni, hogy Magyarország független népe és e között legkiváltkép nagy Bocskay fejedelem szabad nemzetsége lelkesülni tudna olyan politikai sakkhuzásokért, melyekben alkuvás a tudomány, megadás a törvény, hátrálás az irány és tehetetlenség az állapot. Bocskay népe nem ilyen multat lát a háta mögött, nem ilyen iskolát járatott vele századokon át a történelem, nem ilyen jeligék vannak zászlájára írva; nem ilyen hitvallást kapott attól, a ki inkább számüzetésben halt meg, semmint az elvfeadás vesszőfutasát megtegye; a ki most a szent haza földében aludná örök álmait, ha el-el nem járna a hir hozzá hishitü utódok elvharácsolása felől meg-megzavarva szent sirja nyugalma. Hová jutottunk a nagy „üzenő”-től: Kossuth Lajostól?

Izenet Boszniából.

Bileki levél.

Sötét felhők szálldogálnak fölöttünk . . .
 Nem is oly rég koszorukat kötöttünk
 Vadvirágból, hú bajtársak sirjaira könyezve.
 . . . Eltávoztott ismét tőlünk az Ur Isten kegyelme!

Hej! az osztrák szabadságunk elvette,
 Reményünket sötét sirba temette.
 Nyiladozott sziveinkben a szabadság rózsája,
 Visszavágytunk magyarhoni, vadvirágos rónára.

De a német — az Ur Isten verje meg!
 Lecsapott ránk mint okádó fergeteg,
 Porba hullott csapásától lelkünk édes reménye,
 Holnap meggyünk nehéz vasban az „agyitor” élébe . . .

Nemsoká a kétféjú sas nagy szárnya
 Szép hazánkat mi előlünk elzárja.
 Nehéz lánczok csörgései sziveinket szakgatják,
 Trebinjei börtön felett sir a magyar szabadság.

Nem fáj nekünk, hogy mi velünk így bánnak,
 Nem magunkat siratjuk — de hazánkat.
 Hazánk! . . . neked, majtényi sik, Világos
 nem volt elég,
 Sebed újra feltépte az osztrák hóhér-csőcselék.

Sirva sirunk, a lelkünk is fellázad.
 Meddig tart még itt az ember-vadászat?
 Meddig türjük, hogy oltárink' dorongokkal
 rombolják,
 Meddig lesz még lánczokban az ősi magyar
 szabadság?

Nagy Rákóczi! Kossuth apánk! Hol késtek?
 Elfogytak már villámai az égnek?
 Ne türjétek, hogy ez a gaz sziveinkbe mar-
 koljon,
 Vértanuink sirja mellett kéjittasan tomboljon.

Ferencz Jóska! Oldoztasd fel már lánczunk'.
 Hisz' mi már a soknál többet szolgáltunk.
 Szép hazánkban értünk eped szereteteink sze-
 relme,
 Könyűiknek záporával nagy palotád betelne.

Országházi, bölcs nagy urak tinektek
 Azt üzenjük, hogyha Istent ismertek,
 Ne türjétek, hogy kard helyett lánczot hordjon
 két karunk,
 Nem vagyunk mi lázadók, csak igaz magyarok
 vagyunk.

Édes apám! Édes anyám! . . . kendteket
 Az Ur Isten két kezével áldja meg!
 Hogyha rózsám bánatában sirhoz hervad, el-
 eped,
 Vadvirágos sirhalmára majd két fejfát tegyenek.

Ne sirj értünk Magyarország, szép hazánk,
 Hisz' mi néked „ez adóval” tartozánk.
 Szenvedésünk te éretted, tudjuk nem lesz
 hiába,
 Börtönöknek tövén nyit a szent szabadság
 rózsája.

Osztrák szolga nem lesz köztünk senki sem,
 Kérges talpát nem nyaldossuk sohasem!
 Inkább leszünk mindörökké vak börtönbe be-
 zárva . . .
 De egyönk sem lesz az osztrák farkcsóváló
 kutyája!!

Házi asszonyok szives figyelmébe!

A legjobb fűszer- és főzelék czikkeket jutányos árban beszerezhető **Kertész Miklós** fűszer csemege- és déli-gyümölcs kereskedésében Debreczen, Csapó-utóza 5. szám.

A nép megmagyarázhatatlan hé-
nasága csak veszi fogadja a mankót,
melyet nagy elvek zománczával meg-
tévesztő szavak adnak a kezébe; és
türi hallgatag a függetlenségi politika
erkölcsétől teljesen elvadult szavakat,
melyek reá kárognak a nemzeti küz-
delem megfogyott, de kitartó harczo-
saira.

Persze a küzdők klerikáli ok!
(Urai Imrének békesség hagyassék!)
ez a gáncsoló mellék körülmények
másika. Elég szegény a tágítható szü-
kíthető liberális egyesült táborára,
hogy a nemzeti küzdelem folytatását
olyanokra hagyják, a kikről pedig azt
szokták hirdetni, hogy hazátlanok, hogy
Rómán kívül idvességük nincsen. Miért
hagyják ezeknek a vezetést? mikor az
állami intézmények nemzetivé tétele,
mint feladat Isten és világ előtt első
sorban őket kötelezi. Ürügy, üres, léha,
megtévesztő kifogás az egész. Avagy
talán a leszerelést tizenhárom próbás
liberális ember vezette s vezeti most is
a Kossuth Ferencz pártjában? Ezt azt
hiszem, Polónyi Géza maga sem merné
állítani. Ime a gáncsnak nem csak
léhasága, hanem kétélű volta is. Ugron
és Polónyi a klerikalizmus eszközei;
amaz a harcot, ez a leszerelést ve-
zeti; jó lesz tehát ezt a szempontot
kiküszöbölni a vitatkozásból s megma-
radni a megítélésnek egyedül azon az
aluján, a mit a küzdelem nemzeti
célja nyújt. Ezt a célt szolgálja az
obstrukció; ezért ha időszerületlennek
mondhatják is a Kossuth Ferencz párt-
jának leszerelése után; de elítélni haza-
fiui szempontból csak az tudhatja, a
ki sohasem járt a függetlenségi elvek
és eszmék fényes templomában; csak
azonkivül az előcsarnokban adta-vette,
mint kufár a politikai vásár galamb-
fiait.

Nem lesajnálni, lenézni, kicsinyelni
és elítélni kellene a nemzeti nyelvért
folytatott küzdelmet; hanem részt venni
benne teljes és tüzes lelkesedéssel s

inkább ott elesni, legyőzteni a parla-
menti harc mindig nemes terén s az
eszmét ez által szentelni meg; mint
sem nagynak hazudott semminél is
rosszabb vívmányokkal tele tömött ron-
gyos tarisznyákkal róni tovább a ten-
gődés és tettetés szélesre taposott or-
szágutját; a hol mindennek meg van
a maga nyomatéka, csak a független-
ségi eszméknek nincsen; ezeknek szük
az ösvénye, oldalt tüskékkel, tövisek-
kel; melyek véreznek és szakgatnak;
ezért jobb az országut, melyen az
üzérkedő karaván kényelmesen halad,
mi pedig hűséges kutyák ugatják őket
s olykor-olykor jutalmul a független-
ségi eszmék tüzhelyének hűséges őri-
zéséért oldalba rug bennünket a kara-
vánnak egyik-másik számara.

Országgyűlés.

Eredeti távirati tudósításunk.

Végre harmadszori olvasásban is ke-
resztül ment ma az 1903. évi ujoncz-juta-
lékról szóló törvényjavaslat. Már csak a fő-
rendházi félórás tárgyalás és a királyi szen-
tesítés van hátra. A kormány már az ez
évi ujonczjutalék megszavazását is akarja
— de a Szederkényi párt az obstrukciót
folytatni fogja. Avval a Tisza-kormány hely-
zete nem valami rózsás.

Az ujonczok létszámának megállapítá-
sáról szóló törvényjavaslat harmadszor való
o vasása következett, amelyet a többség el-
fogadott.

Az állami alkalmazottaknak engedélyze-
endő pótlékról szóló törvényjavaslatot fogad-
ták el ezután harmadszor való olvasásában
és az ujonczok megajánlásáról szóló tör-
vényjavaslat általánosságban való tárgyalá-
sába fogtak bele.

Münnich Aurél a véderőbizottság elő-
adója elfogadásra ajánlotta a javaslatot, va-
lamint a javaslattal kapcsolatban a honvé-
delmi miniszter három rendbeli jelentésének
tudomásul vételét.

Tóth János a Kossuth-párt nevében
szól a javaslatához. A párt eddigelő sohasem
szavazta meg az ujonczokat és hangoztatta,
hogy a hadsereg idegen szellemű és hiány-
zik belőle a tettekre buzdító nemzeti eszme.
(Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Évtizedek óta
küzd a párt a centralizáció ellen és hogy
erre oka volt, bizonyítja a chlopy-i hadpa-

rancs is. Az uralkodó megtagadta elis-
merését annak, hogy Magyarország ön-
álló államiság volna. Es megtagadta ezt
az osztrák delegáció ülésében Pitreich
közös hadügyminiszter is. Mindezek azt
bizonyítják, hogy Magyarországnak a hadügy
terén önálló rendelkezési joga nincsen. Ezért
az egész nemzet állást foglalt a mai
védszervezet ellen. Megnyilatkozott ez
abban a száz meg száz deputációban, a
mely itt járt és a mely ellenakciót nem
szült. A függetlenségi párt harezba szállott
és annak első következése az volt, hogy a
szabadelvű párt katonai programot adott,
bár tartalma a nemzet tetszésével nem ta-
lálkozott. Bizonyos részekben azonban mégis
positive előre haladást jelent nemzeti irány-
ban. A függetlenségi párt tovább is azon
az alapon marad, hogy az önálló ma-
gyar hadsereget követeli. A javaslatot
nem fogadja el, ellenben határozati javas-
latot nyújt be, a mely szerint utasítsa a
ház a honvédelmi minisztert, terjesszen a
ház 1905-től fogva kimutatásokat arról, hány
magyar közös tisztet helyeztek át osztrák
ezredekbe, a magyar alap-
ítványi helyeken hány magyar honos van,
a katonai iskolákból kimustrált növendékek
közül hányan beszélnek magyarul. (Éljenezés
a szélsőbaloldalon.)

Szederkényi Nándor a javaslat ellen
beszélt és szónoklatának előjárójában Pit-
reich delegációs beszédével foglalkozott.
Amit Pitreich a delegációban mondott, ez
a chlopy-i hadiparancs másolata, második
kiadása. Nincs tehát rendben semmi.
Mondják, hogy Pitreich beszédén a kormány-
párt is fölháborodott, zugolódott. Azt hitte,
hogy itt ma nagy forrongást talál. De ugy
látszik, az a futamszerű megnyugvás vesz
itt erőt, hogy itt van Tisza, majd megmenti
a hazát. Az ország bizonyára kívánsi, hogy
mit mond Tisza Pitreich kijelentésére. Vár-
juk és követeljük a nyilatkozatot. (Helyeslés
a baloldalon.) De megokoltuk már, hogy
szavaink olyanok, mint a falra hányt borsó.
Pedig Pitreich kijelentései támadást képez-
nek a magyar alkotmány ellen. De most
magával a javaslattal, az ujonczmegajánlással
foglalkozik. Történeti visszapillantást vet
azokra a sérelmekre, a melyek Magyarországot
évszázadok óta Ausztria részéről érik.

Szederkényi Nándor felszólalása után
Tisza István gróf miniszterelnök felelt
a hozzá intézett beszédekre. Kijelentette,
hogy a kormány kötelessége az ország köz-
jogi intaktságát megvédelmezni és ezt meg
is fogja tenni. Pitreich hadügyminiszter csak,
mint katona nyilatkozott a delegációban, a
közjogi állapotot nem érintette. A hadügy-
miniszter kritikája csak a katonai szempont-
okat érintette. Egyes részeit beszédének le-
het kritizálni, de a beszéd összhangját tekintve
nem eshet megbírálás alá. Igaz, hogy a Na-
tion kifejezést használ, de ez nem az ő hi-
bája, mert a német nyelv szerint nemzet
nincs. Ez tehát egészen természetes.

Felkiáltások a baloldaltól: Hát Nati-
onalitét?

Tisza: Ezt a szót mi magyarok csi-
náltuk. (Gunnyos nevetés.) Egyébként a Pit-
reich beszédében a magyar nemzet ki van
emelve. Egyébként a közös hadügyminiszter
majd a delegációban behatóan foglalkozni
fog a katonai reform és a nevelés ügyével.
Ne akadályozza meg az ellenzék ezért a parla-
mentari tárgyalások menetét. A közös had-
seregnek is vannak hagyományai (vérpád,
akasztófa, börtön) és multja (Solferinó, Kö-
nigrätz) és ezt becsülni kell. A magyar had-
sereg eszméjét nem értették meg odaát. Az
uralkodóval is azért kerültünk mindig össze-
ütközésbe, amelyek sajnálatos tévedéseket
okoztak. Ajánlja a javaslatot elfogadásra.

Elnök a kormányelnök javaslatára ki-
mondja, hogy a Ház ülései ezentul is délután
3 óráig fognak tartani, mire az ülés véget ért.

Tisza mellől.

Tisza mellől levelet ír
Rózsásarcu magyar lányka,
Hú szerelmét, tündérialmát
Kis levélbe belezárja.

Szívét küldi levelében
Bérczes, messzi Boszniába . . .
Szeretője Boszniában
Ferencz Jóska katonája.

Napsugárt szór . . . könnyüt hullat
Minden betű levelébe,
Minden betű a leánynak
Napsugaras, szép reménye.

Gyere haza édes rózsám! . . .
. . . Szenvedésed már elég volt . . .
Trebinjei börtön felett
Gyászfelhőkkel telt az égbolt.

Sátánlelkű, osztrák bérencz
Mond hidegen ítéletet,
Bezárul a börtönajtó
Szegény magyar fiu megett.

Csörög a lánca a rab kezén,
Trebinjei zordon várba' . . .
. . . Tisza partján egy kis lánynak
Foszladozik tündérialma.

Virágbontó kikelet szó
Bús tájakra tündérmezet;
Girbe-gurba Boszniából
Egyre késik az üzenet.

Szép arcán a hű leánynak
Liliommá lesz a rózsá,
Még sem jó meg szeretője . . .
Nem ereszti Ferencz Jóska.

Hervad a lány a sír felé
Epekedő, nagy várásba'.
Trebinjei vak börtönnek
Im felpattan zordon zára.

Megy a legény falujába',
Vágyva-vágyik édes csókra . . .
Kedvesének sirja felett
Harmatkönnyet sír a rózsá . . .

Koóky István.

A boszniai bakákkal mi van ?!

— Felhívás a 39-es bakák hozzátartozóihoz. —

A kiváló magyar gyalogezred, a debreczeni császári és királyi gyalogezred méltó ősöktől származik. Hisz az 1848/49-diki magyar szabadságharcban ezek a tüzes hajdu, kun, jáász fiúk ott küzdöttek a magyar szabadságharcz, a Kossuth Lajos lobogója alatt. Tisztek és közbírák a legelsőek voltak a szabadságharcz dicső hősei között is . . . Arany-pennával szeretnénk a sorokat írni, hogy ez ezred katonáira ma is méltán büszke a magyarság.

A magyar nemzeti függetlenség újabb szent küzdelmének kilencz martirját ez az ezred szolgáltatta; de nemcsak a lelkes, az önfeláldozó magyar gyalogos katoná, Kiss Sándor és kiválóan becsületes, erős lelkű bajtársai szenvednek a péterfia-utczai katonai börtönben; hanem még sok-sok más katonája is szenved rabságot a hazáért ennek az ezrednek. Ne felejtkezzünk meg ezekről az áldozatokról sem . . .

A nevezsinyei zászlóalj martirjai.

A girbe-gurba idegen ország, az oda kiharancsolt magyar katonák siralmát és nyomoruságát panaszolják éppen a mai tárczánk hazafias, gyönyörű versorai is; ez nem túlzás; mert a debreczeni, a hajdusági, a kunsági szinmagyar fiukat, a kiket balsorsuk Boszniába vetett, éppen ilyen török-tatár rabságban gyötrik és emésztik.

Ugyanis a 39-dik gyalogezrednek Nevezsinyébe száműzött zászlóaljánál (hova legutóbb is két derék magyar tisztet parancsoltak ki Debreczenből) csoportostól börtönözik a három évet kiszolgált öreg bakákat, a kiknek már októberben kellett volna szabadulniok, de kiket még ma is a gyűlölt sárgafekete zászló rabságában tart az osztrák.

Ezek között a fiúk között kerül családos ember is. Ezeknek a fiuknak egyéb bűnök nincs, minthogy — idejüket kiszolgálván — kérték hazabocsátásokat . . .

De nem hogy hazabocsátották volna őket, hanem a kérelem miatt, mint lázadókat, mint lázítókat súlyos börtönbe vetették; sőt a többit is azzal keserítették, ha katonát nem ad a magyar nemzet, akkor évekig visszatartják őket . . .

És most egész sereg debreczeni magyar bakát gyötrönek a boszniai katonai börtönben. Hát lehet ezt szó nélkül tűrni? Hol van a Kossuth-párt?! Miért hallgatnak azok a nagyszájú képviselők?!

Felbontogadják a katonák leveleit.

Valóban ideje volna már összetörni az alkotmányos czimerünket; hiszen csak madárijesztő váz az; mert a katonai önkény minden kerestül gázol. A magyar fiu ha Boszniából

siralmas, panaszos levelet intéz szüleihez, a postán felbontják azt a levelet. Még a szülek levele sem biztos a pribék kezek piszkától; így tehát néhez hirt, igazi hirt hallani a Boszniában sanyargatott magyar fiuk rabságáról. Éppen azért intézzük ezen felhívást a boszniai, a fogoly katonák hozzátartozóihoz.

Felhívás a katonák hozzátartozóihoz.

A Boszniában sanyargatott 39-es magyar bakák sorsán csak akkor könynyithetünk, ha a nyilvánosság megismeri azt. Ekkor adatokra hivatkozva jogosan követelhetjük a népképviselőktől, hogy az országában vonják számadásra ezt a lator zsarnokságot, késszen lévén megakadályozni a parlamenti tárgyalások menetét is; azért itt a nyilvánosság előtt felhívjuk mindazokat a szüleket, azokat a rokonokat, a kik a nevezsinyei 39-es bakák sorsára vonatkozólag sanyargatott fiaiktól, rokonaiktól értesítést kaptak, **közöljék velünk, mi a levél író nevét megfogjuk őrizni**, ellenben az osztrák tömlöcztartókat, a magyar fiuk kintjait és sanyargatóit a magok hitvány meztelenségében mutatjuk be; hogy a kik készek a sárga-fekete lobogónak, kétféjű sásnak újabb, emelt vér- és pénzdótot megszavazni, térjenek észökre. És követeljenek nyílt számadást ama magyar vértanukról.

Egyházi élet.

Istentiszteletek sorrendje jan. 17-én vasárnap délelőtt a ref. templomokban. Vásárvasárnapja alkalmából theologus ifjak végzik az istentiszteleteket. Nagytemplomban: *Vargha Béla* theol., Kistemplomban: *Simon Imre* s.-tanár, Újtemplomban *Kövér Árpád* theol., Ispótflytemplomban: *Németh Vince* theol., Homokkertben: *Szele György* lelkész, Csapókerében: *Kovács János* épisk. felügyelő, Szegényházban: *Hajdu Zsigmond*, püspöki titkár.

*

Ennek a névsornak a végén csak annyit jegyzünk meg, hogy bár ősi szokásra hivatkoznak is, érdekes dolog, midőn a nagy Debreczenben, éppen vásárvasárnapján, egyedül a szerény homokkerti imaház az, a melyben rendszeres lelkész oktat. Dicsérjük érette Szele György lelkész urat.

Kik adakoztak a homokkerti templomra? A derék *Sővényi István* gyűjtése után, most egy másik lelkes és derék homokkerti polgárnak *Bujdosó András*nak az érdekes gyűjtését hozzuk nyilvánosságra.

Készpénzben adományoztak: *Kovács Mihály* kereskedő homokkerti 20 kor., *Kovács Mihályné* 5 kor., *Balogh Istvánné* 1 kor., *Pomor Jánosné* 5 kor., *Boros András* 1 kor., *Tóth Ferencz* 20 fillér, *Pécsi József* 20 fil., *Kelemen Gábor* 1 kor., *N. N.* 40 fil., *Bódogh Gyula* 2 kor., *Pávai József* 1 kor., *Fejes József* 1 kor., *Kapusi István* 2 kor., *Sipos Gábor* 2 kor., *Deák Ferencz* 2 kor., *Kiss Mihály* 20 fil., *Szilágyi Ferencz* 20 fil., *Szilágyi Gábor* 50 fil., *Kiss László* jogász (tegátus) 2 kor., *Kőrössi János* 1 kor., *Veres László* 1 kor., *Kovács János* 1 kor., *Mayer Antalné* 2 kor., *Szász István* 1 kor., *Faragó István* 40 fil., *Szilágyi János* 1 kor., *Kiss*

Lajos 2 kor., *Hofnágel József* 2 kor., *Kiss József* 2 kor., *Hiripi Gáborné* 4 kor., *Szathmári Mihály* 50 fil., *Pajtás István* 2 kor., *Barna Gábor* 40 fil., *Seszkó Mihály* és neje 10 kor., *Kovács János* 2 kor., *Adamsik Sándor* 1 kor., *Veiker János* 1 kor., *Mihályfi Ferencz* 5 kor., *Udvarhelyi Lajos* 1 kor., *Kübecker Dávidné* 40 fil., *Polgár Károlyné* 2 kor. Készpénzben összeg 89 kor. 40 fillér.

— Folytatjuk. —

A hajdusági nőkhöz.

(Az eított debreczeni bakák ügyében.)

Debreczeni és hajdusági lányok, asszonyok, magyar hazánk legszébb virágai ti hozzátok kiáltunk; mert a mi szavunk gyöngé ahhoz, hogy a Bécsbe telepedett magyar király trónusáig felérjen! de ha ti egyesítitek a kérésre csengő szavakat, de ha ti gyöngybetűs írásba foglaljátok a tömlöczbe zárt szegény debreczeni öreg bakák szomorú sorsát, Bécsben is meghallják azt, a bécsi várkapun belülré is eljuttatják azt a ti felséges honleányi szereteteknek angyal szárnyai.

Magyar nők! Ti vagytok első sorban hivatottak szólani a szomorú sorsu, rabságban szenvedett magyar ifjak mellett, kiket tüzes, tiszta lelkök a hazaszeretet melletti nemes tüntetésre ragadt. Magyar nők! Itéljétek meg, hát olyan bűn magyar fiunak hazáját szeretni, miért a gaz, alacsony bűnök tömlöczére érdemes?! Hisz ekkor, magyar nők sirassátok el a fiatokat, a testvéreket, a mátkákat; mert az osztrák tömlöcztartók azokat is elragadják szerető karjaitok közül.

Anyák, testvérek, édes mátkák szeretetek nagy erejével, hazafiságotok magasztos varázsával nyissátok fel a hazaszeretet ártatlanul üldözött áldozatának vasalt ajtaját. A sötét gondok fekete hollóserege táborozik most ezen szegény magyar fiuknak a sorvasztó levegőjü börtönében; de ha ti magyar nők kérő szóval, kegyelmi kéréssel fordultok a tájékozatlan és föltünk messze lakozó királyunkhoz, a ti szavatok ez a sokat szenvedett jólélek bizonyosan megérti és a kegyelem fehér galambjait menten szárnyra bocsátja a debreczeni katonai börtönökbe. És szabadulnak a rab katonák.

Azért úgy gondoljuk mi, hogy a debreczeni hazafias urnők, a lelkészkar, az egyesületek, a városi és vármegyei polgárság, különösbbe a nők, az anyák, a testvérek, a lányok bevonásával indítsanak szeretetteljes mozgalmat a debreczeni katonabörtönbe zárt kilencz magyar bakának megkegyelmeztetése iránt. Hisz rászolgáltak ezek a nagy-lelkű magyar fiuk, hogy a méltatlan, sorvasztó börtönből szabadítani törekedjünk őket . . . Magyar nők! A királyi kegyelem fehér galambjait első sorban ti vagytok hivatva hozzánk varázsolni; mert a gyöngéd nő igaz szava, a gyöngéd nő meleg kérése elől még a király sem térhet ki, zordonan kardjára ütve . . .

UJDONSÁGOK.

— Elvesztette a bizalmát . . .

A magyar függetlenségi párt egyik legpuritánabb oszlopos tagja, Uray Imre országgyűlési képviselő, a kit most egy félreértett és magyarázott szava után (melyet utóbb bocsánat kéréssel is enyhített!), oly kiméletlenül és lelkészekhez nem illő adáz dühvel támadott meg a beregi papság egyrésze. Ezt az önzetlen, fenkölt, hőtiszta jellemű hazafit, a magyar parlamentnek valóban megközelíthetetlen és közbecsült tagját ezek a nem érdemelt méltatlan támadások, pártjának szánalmas és végzetes csuszkálásai annyira elkésztették és megrendítették, hogy a „Sárospataki Lapok” érdemes szerkesztőjéhez, dr. Tüdős Istvánhoz intézett nyílt levelének rekesztő részében áldatlan helyzetünkről ilyen jellemzően nyilatkozik és ítélik:

„A Nagytiszteletű Szerkesztő ur czikkeinek többi részére, megenged, most nem válaszolok, nem azért, mintha polemizálni nem szeretnék, de attól félek, hogy ha akaratlanul ilyen mély sebet adtam, milyen mélyre mehetne az, ha szándékosan tenném, ahhoz nincs nekem kedvem. **Elég fájt nekem az, hogy 25 évig hiába küzdöttünk: elvesztett nekem bizalmam, hitem a nemzetbe is, a pártomba is; az hiányzik nálom, a mi mindig hiányzott: a kitartás. Elég nekem ez a keserűség, minek szerezzek hozzá még többet?!**”

— **Elmarad a „székely lakodalom.”** Az egyetemi bizottság és a székelytársaság, anyagiak miatt, nem tudott Makó színigazgatóval egyezsége jutni és így elmarad a nagy érdeklődés mellett hirdetett „székely lakodalom.” Mi azt reméljük, hogy nem végleg.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt ülést tartott. 9 órától 12 óráig tartott az ülés, a melyen a rendes havi jelentéseket tudomásul vételezték. Felemlítést érdemel, hogy az ülés elején Soltész Farkas bizottsági tag röviden üdvözölte az ez alkalommal először elnökölő Domahidy főispánt.

— **Két pályázat a városnál.** A főispán mint értesülünk, már a napokban kiírja a tisztii főügyészi és a gyámpénztári állásokra a pályázatot és e két állás be fog tölteni már e jövő hó elején. Fölvetjük azonban az eszmét, hogy nem lehetne-e a gyámpénztári állást beszüntetni és inkább a házi pénztárhoz adni új munkaerőt. Szeged városánál is így cselekedtek, holott a pénztári forgalma sokkal nagyobb, mint Debreczené. Ha a személyzeti kiadásokon takarékoskodni lehet, úgy itt van reá az alkalom. Nem ártana e kérdést tanulmányozni, mert megérdemli a fáradságot.

— **Szegényügyi bizottsági ülés.** A városi szegényügyi bizottság pénteken délután 4 órakor tart ülést a tanácsteremben. Tárgyai a havi jelentés és folyó ügyek.

— **Ki lesz a főkapitány?** Ez a kérdés nagyon foglalkoztatja Debreczen polgárságát. A két komoly jelöltnek az elejtéséről már emlékeztünk Mi Oláh Károlyt, nyíltan kimondjuk, hivatottnak tartottuk ezen állásra és hogy mégis az intrikák miatt nem érvényesülhetett ez a tetterős, a polgárság előtt nagyon rokonszenves férfi, sajnáljuk, azonban most itten illetőleg ezen alkalommal egyszerűen a most már legkomolyabban emlegetett új főkapitányról akarunk megemlékezni. Valóban érdemes férfiut emlegetnek, a ki Debreczenhez már kora ifjúságától hozzá van növe. **Ujfalussy Dezső** törvényszéki bírót, mihálydi nagybirtokost emlegetik, a ki Debreczenben végezte az iskoláit és a debreczeni királyi ítélőtáblánál volt tanácsjegyző.

— **Visszaköltöző hivatal.** A városi tisztii főügyészi hivatal már visszaköltözött régi helyiségébe, a városháza I. emeletére, a honnan a volt főispán költöztette ki. A várossal ügyes-bajoskodó polgárságnak ezután hozzuk tudomására a változást.

— **Tíz korona a vértanuk szobrára.** A nagy Rákóczi Ferencz dicső szabadságharczának vértanui voltak **Kray Jakab**, Késmárk város főbirája és védelmezője, valamint társai is, a kiket az osztrák **Heister** hóhér-generális kivégeztetett; fejüket vétetvén Idestova 200 esztendeje lesz ennek és ez évfordulóra Késmárk városa, miután a saját erejéből képtelen reá, országos közadakozás útján érczemléket akar állítani vértanuinak. A derék szepességi városka Debreczen városát is fölszólította az emlék költségeihez való hozzájárulásra és a gazdag Debreczen város takarékos tanácsa az előadó javaslatával szemben, aki szintén csak szegényes húsz koronát javasolt megszavazni, — **csupán tíz koronát szavazott meg a késmárki vértanuk emlékére, amikor főispán-igtató czéczóra olvashatatlan száz és száz koronákat költött.** Ez is jellemző a gyufán való takarékoskodásra.

— **Sorozás.** Végre-valahára ujonczot kap a közös hadsereg. Az 1903. évi jutalékot megkapja 1904. évben. A legutóbb közzétett ujonczozási terv szerint fog történni a sorozás, de mert az 1904. évre az ujonczjutalék megszavazva nincsen és előreláthatólag az ellen is hosszú harczt indit az ellenzék, a hadügyi kormány gondoskodni akar jó előre minden eshetőségről. Ezért — mint értesülünk — **bizalmas rendeletet kaptak a sorozó katonarvosok, hogy lehetőleg minden épkézláb embert, aki alkalmas katonai szolgálatra, besorozzanak.** E szerint, az 1880, 1881 és 1881 évfolyambeli emberanyagból oly mennyiséget fognak besorozni, hogy akár két esztendő obstrukciót is kibőjtölhessenek.

— **Adományok a népkonyhának.** A népkonyhára a következő adományok folytak be: özv. Szikszay Józsefné 10 korona, Szőke János ref. tanító és özv. Szőke Jánosné 2—2 kor., Kis István 2 zsák krumpli. Mórócz Ferencz 4 1/2 kiló szalonna, 1 tál káposzta. Marsányi Lajos 1 dézsa káposzta.

— **Elhamvadtt tanyák.** A debreczeni tanyákon két tüzeset is történt a napokban. **Szatmári József** öt gyermekes családapa, Simonffy-utca 46. sz. a lakosnak e hó 10-én éjjel a tóczóskerti I. járás 55. sz. tanyája égett porrá. A kár 600 korona. — A másik tűz özv. **Varjas János** 3 gyermekes családanya, nyil-utca 90. sz. a lakosnő újföld 81. sz. a tanyáján ütött ki e hó 11-én és teljesen leégett. A kár 800 kor.

— **Házasságot kötöttek** az állami anyakönyvvezetőnél a mai napon: **Pál József** és **Jeremiás Róza**, **Csukás István** és **Kis Julianna**, **Makai János** és **Elek Julia**, **Balog Ferencz** és **Tassi Kornélia**.

— **Fáznak a katonák.** A tanács a salétrom-laktanya fűtésére két öl fat, az önkéntes iskola részére 15 mmáza kocszot utalványozott, hogy ne fázzanak az istenadta katonák.

— **Vendéglősök és kosztadók.** Mint értesülünk: a vendéglősikörökben mozgalom indult meg, a mely a kosztadó házak ellen irányul. A terhekkel görnyedésig megrakott vendéglősök szükségét érzik, hogy a kosztadó házak miatt szenvedett rövidüléseik orvosoltassanak. Az első foku iparhatóság elé terjesztik ezen sérelmeiket; mert Debreczenben elszaporodtak az olyan kifözö és kosztadó házak, hol 10—20 kosztos is éldegél, a nélkül, hogy ezek a kifözö házak ipart váltalnának, azért adót fizetnének vagy rendőrorvosi vizsgálat alatt állanának, mint a vendéglős-iparosok, kik a mai nehéz életkörülmények között panaszolt sérelmeiknek orvoslására és a kifözések, kosztadások szabályozására hatósági intézkedést fognak kérni. Értesülésünk szerint ez a mozgalom az olyan kosztos-házak ellen irányul, melyek voltaképpen rá sincsenek szorítva ezen jövedelmi ágra, de ha már mégis cselekszik, akkor — ez a vendéglősiparosok véleménye — váltsanak vendéglői ipar engedélyt, fizessenek a jövedelem után adót és a közegészségügyre való tekintetből a rendőrorvosi vizsgálatnak és ellenőrzésnek legyenek alávetve ők is . . . A nehéz élhetési viszonyoknak a jele ez a mozgalom is.

— **Vacsora az ipartestületben.** Érdemes vendége volt ma a debreczeni ipartestületnek. Ónody Zsigmond, az „országos központi hitelszövetkezet” ellenőri osztályának főnöke, hivatalos ügyben, a debreczeni ipartestületnél időzött. **Tóth Kálmán**, a debreczeni ipartestület buzgó és fáradhatatlan elnöke ezen alkalomból az ipartestület kistanácaestermében ma este 8 órakor házas jellegű barátságos vacsorát rendezett, a melyen számosan vettek részt, mindvégig kedves hangulatban.

Farsangra.

Angol uri ruhák, chikkes és elegáns férfi öltönyök készítése

Honig J. uri szabó

DEBRECZEN, Piacz-utca 75.

Frakk öltönyök és alkalmi ruhák legelegánsabb 24 óra alatt elkészíttetnek.

— **Az igaz jószág.** A múlt év december 19-én *Fekete Péter* csavargónak szállást adott Petőfi tér 9. sz. a. lakásán *Gajdula József* hetes. A gazember úgy hálálta a szegény hetes jószívuságát, hogy az ünnepekre készített új ruháját és összes egyéb holmikat és megszökött. A rendőrség kinyomozta hollétét és Nagybányán elfogatta. A lopott holmi nagy része megkeült.

— **Halálozások.** A mai napon Debreczenben elhaltak: *Vadász Mihály* róm. kath. 55 éves, *Cseh Dániel* ev. ref. 68 éves, özv. *Pap Imréné* ev. ref. 70 éves, *Hasdu András* róm. kath. 66 éves, *Sipos Margit* ev. ref. 13 napos, *Csuka Gyula* 3 hónapos.

— **Vasúton meglopott grófnő.** A rendőrségen ma *Helmezy Ernesztine* és özvegy gróf *Bolza Andrásné* panaszt emeltek, hogy 72 koronát tartalmazó pénztárcájukat Mármaroszigetről jövet a szatmári vasúti állomáson ismeretlen tettes ellopta. A grófnő Kolozsvárra táviratozott pénzért, hogy tovább utazhassanak, mert véletlenül csak Debreczenig váltottak jegyet és összes pénzük volt az ellopott 72 kor.

— **Hírek a kórházból.** Már megemlékeztünk azon páratlan botrányról, hogy a kórház férfi osztályában bizonyos betegek lázongásban törtek ki. Ez a forrongás még mindig tart, de a szigorú felügyelet fokozása mellett a további nyílt lázadás ki van zárva. — Az is közérdekű hír, hogy a kórházban oly nagy a beteglétszám, miszerint csak súlyosabb betegeket vehetnek föl; mert már az összes pótágyakat és póthelyiségeket betöltötték.

— **Domahidy Elemér mentegombja.** A főispáni beiktatáson történt. Magyar diszruha mindenkin. Talán már vége volt a gyűlésnek, mikor egyik jelen volt tag a padlózatán elgurult értékes gombot talált. Felmutatta, Irinyi bizottsági tag: „kérem”: s átadta az értékes gombot Vecsei I. főjegyzőnek, kinek legelső gondja volt az ott jelen volt Jeney Miklós bűnügyi főnöknek a talált jószágot megmutatni . . . Jeney Sz. Miklós a helyzet magaslatára emelkedve, de meg meg is volt győződve róla, hogy a talált gomb az ünnepelt főispáné — átadta — a főispánnak . . .

— **Kihirdetések.** Házasságkötésre kihirdetettek: *Nyilas László* ev. ref. földbirtokos és *Kertész Eszter* ev. ref.; *Czegledi Gyula* ev. ref. pénzügyi pénztáros és *Paczelt Mária* római katolikus.

— **A nyiregyházi hangverseny.** Örömmel jelenthetjük az érdeklődőknek, hogy a többek által kifejezett óhaj, miszerint a nyiregyházi Bessenyei-kör hangversenye szombati napra tétessék át, a körülmények kedvező alakulása folytán kivihető lett. Most kaptuk az igazgatóság értesítését, melyben tudatja, hogy végleges és biztos megállapodás szerint, a hangverseny f. hó 23-ikán szombaton lesz. A vonatösszeköttetés igen kedvező. A 4 óra 11 perczkor induló vonat 75 percz alatt ér Nyiregyházára. A különvonat 11 óra után indul vissza és körülbelül 50—55 percz alatt ér Debreczenbe. Bővebb felvilágosítással készségesen szolgál Csáthy Ferencz könyv és zeneműkereskedő.

— **Az iparos kör bálja.** Amint már jeleztük, az iparoskör téli táncmulatságát febr. hó 7-én tartja meg a „Bika” disztermében. — A gondos rendezőség, a melynek élén Biczó Gyula városunk egyik tekintélyes iparosa áll, mindent megtesz a

bál sikeréért. — Az iparos kör bálját különben jellemzi az, hogy ezen mulatság képezte ez ideig is mindig a farsang legsikerültebb mulatságát és mint értesülve vagyunk, az iparos családok, de ezenfelül városunk különböző társadalmi osztályához tartozó családai is a jelen évben is ezen mulatságot kívánják felhasználni farsangi szórakoztatásul és ebben igazuk is van, mert ezen bál egyike a legfesztelenebb mulatságoknak és a rendezőség most is gondoskodott arról, hogy a Magyar Testvérek közkedvelt zenekara mellett a hölgyek kedves és diszes táncrendhez jussanak és a mulatságra való kellemes visszaemlékezés mellett ezen bál kedvességét a Dávidházy Kálmán által készített táncrenddel is megőrökötsék.

— **Nagy botrány a kisállomáson.** A vásártéri állomáson nagy botrányt csapott ma délután *Dudás József* balmazújvárosi dohányos, aki részeg fővel neki támadt az utasoknak, az állomáson ordított, a pék kosarát feldöntötte, a süteményeit szétszórta a sárba, végül az előhívott 36. sz. rendőrt is tetteg bántalmazta, a jelzősipja zsinórját letépte. Alig tudták a rendőrök megfékezni. A garázda embert bekísérték a központra.

— **Megtagadott kérelem.** A „Szatmári Hírlap” írja: „Szatmár város törvényhatósága nem régiben ártirt a debreczeni kereskedelmi és iparkamarához és kérte, hogy a szatmári kereskedelmi és iparos tanoncziskolát bizonyos összeggel segélyezze, mivel a város ugyanis eleget áldoz ezen iskolákra. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara értesítette a város közönségét, hogy nagy sajnálatára a kérelemnek nem tehet eleget, mivel a rendelkezési alaphól a segély megadása nem telik. A dolog csak azért különös, mert a ker. és iparkamara eddig minden évben megadta a segélyt.”

— **Rablótámadás a diószegi uton** Czélber Józsefné Szücs Julis Hadház utca 18. sz. a. lakosné e hó 11-én délelőtt 9—10 óra közt a város erdőn dolgozó férjéhez igyekezett, a diószegi uton és a kondorosi ér hidjánál négy ismeretlen ember megtámadta és 2 korona 20 fillér készpénzét, 4 korona értékű kendőjét, fekete keztyűjét és a magával hozott ételt elrabolta. A csendőrség és rendőrség nyomoz, hogy vajjon igaz-e a rablótámadás meséje?

TÁVIRATOK.

Válasz Tiszának.

Tisza István gróf kormányelnök mai beszéde nagyon vegyes hatást keltett. Az örökké helyeslő csatlós nép igazat ad neki, de a Kossuth-párt valóságos dühöng ellene. A holnapi ülésen *Bakonyi Samu* fog felszólalni a Tisza-Pitreich közjogi merényletei ellen. A volt nemzeti-párt részéről *Apponyi Albert* gróf szólal fel. A néppárt ma este értekezletet tartott, de nem határozott. **A leghatározottabb azonban az, hogy az Ugron-párt teljes erővel folytatja az obstrukciót.**

A kelletlen főispán.

Kristóffy József fő-fő Törtető (ujmagyarul: Strebine!) Czézár urra illik ez a czim, hogy kelletlen főispán . . . Az itt közölt távirati értesítés szerint csakugyan fogfájásszerű érzést keltett az a hír, hogy Tisza István miniszterelnök Szatmárvármegyét és Szatmár városát *Kristóffy Józseffel*, mint főispánnal megajándékozta. A hír hihe-

tetlen gyorsasággal terjedt el megyeszerte, de nyomában sehohsem gyújtottak örömtüzeket, hanem fájdalmas rezignációval — mondhatni *egyértelműen* — konstatálták, hogy a kormányelnök ezuttal a jó barátoknak kívánt szivességet tenni és így a főispáni méltóság adományozása nem a kiváló egyéni érdemek, hanem a minden szolgálatra kész kebelbarátnak megjutalmazása volt. A szálló hír különben azt rebesgeti, hogy *Kristóffy* főispán ambícióját a szatmári főispáni méltóság még nem elégíti ki mert hű és odaadó szolgálatai ellenében egy kissé illendőbb honoráriumra, valami kis államtitkárságra reflektál, amit már a Tisza kormány megalakításakor meg is kapott volna, ha nem állja útját *Sándor János*, a **Tisza István sógora**, a kinek a husosfazék tartalmából ezt a zsiros falatot oda kellett adni. A szatmáriak egyébként a mint nem örültek jöttének, távozásán sem busulnának.

Képviselőválasztás.

Rimaszécsen ma zajlott le a képviselőválasztás, amelyből a Kossuth-párti *Draskóczy László* került ak. 1086 szavazattal győzött *Balajti Sándor* Ugron-párti 178 szavazata ellen.

Miniszterek czivódása.

Tisza István miniszterelnök állítólag a tegnapi minisztertanácsban összeveszett *Lukács* és *Plósz* miniszterekkel, akik **botrányos kinevezéseit szemére hányták.** Egyáltalán Tisza oly kihívó magaviseletet tanusít minisztertársaival szemben, hogy ennek okvetlenül miniszterválság lesz a vége.

Molnár apát sajtópöre.

Molnár János apát, a néppárt elnöke sajtópert indított a Népszava cz. szocialista lap ellen, mert az állította róla, hogy a hires „czoboly prémes hölgygyel” akit a szegedi törvényszék többszörös zsebelések, csalások és egyéb bűnökért öt évi fegyházra ítelt, szerelmi viszonyt folytatott és vele együtt él. Az apát sajtópert indított a Népszava ellen, holott ezt több vidéki lap már előbb is megírta és a budapesti esküdtszék ma a Népszava volt szerkesztőjét, *Kovács Gézá*t 8 napi fegyházra és 100 korona, *Saly Edét* pedig 300 korona pénzbüntetésre ítélték.

Megszökött képviselő.

Koródi Lutz Lajos szász képviselő, akit tudvalevőleg egy évi államfegyházra ítelt a Marosvásárhelyi esküdtszék, a büntetés elül megugrott, de képviselői mandátumáról nem mondott le, még ma is huzza a fizetését. *Rákosi Viktor* a Ház holnapi ülésén szavá teszi a szász képviselő ügyét és indítványt tesz, hogy ne folyósítsák a fizetését, mert a Ház engedelmével nélkül félév óta külföldön tartózkodik. (Nem ártana, ha a debreczeni bakák ügyét is szavá tenné a derék nánási hajdukövet.)

Paraszt képviselőjelölt.

Az Ugron párt utánozni akarja a Kossuth-pártot, hogy a parasztképviselők számát szaporítsa. A tapolczai kerület *Pék János* nevű parasztembert léptette föl és ha sikerül bejutni neki a magyar parlamentbe, *Makkay Zsiga* bá-nak lesz legalább czimborája, akivel végigmulathatja a fővárosi kiskocsmákat.

Színház.

Péntek: Szegény Jonathán. Operett.
Szombat: Flirt nagysám. Színmű.
Vasárnap: d. u. Náni. Népszínmű. Este először Aranyvirág. Operette.

Szegény Jonathán. Szép, tartalmas zenét régen hallott már a publikumunk. Tegnap valahára volt része benne.

A Millőcker mélyen járó, dallamos zenéje nem szorul kiemelésre, a Szegény Jonathán meg éppen régi ösmérőse közönségünknek. A zenéi részek ellen nem is lett volna kifogásunk.

Réthy Laura, mint Henriette kitünően volt disponálva, énektudása teljes mértékben érvényesült. Második fölvonásbeli énekszáma föltétlen tetszést aratott, de rá is szolgált.

Amily elismeréssel volt közönségünk Réthy Laura énektudásával szemben, ép oly melegen tapsolt **Felhő Rózsi** fiatalos üde temperamentumának. Egy kupéját és Mezeivel való duettjét különösen tetszéssel fogadták.

Jonathánt Mezei adta fürgén ügyesen, Vandergoldot **Karacs**, akit dicséret illet, hogy félig beteg vállalta a nehéz szerepet. De ezzel ki is fogytunk a dicséretből.

A karmester nagy buzgósággal tanította be ezt a nehéz darabot, hanem azért sok fegyelmetlenség zavarta az összjátékot. A harmadik fölvonásban pedig ha az az áldott sugó nem segít, bizony könnyen elakadt volna a játék — még olyanoknál is, akiktől nem szoktuk meg.

Meg aztán a mókázásnak is van hatása, az improvizálás csak akkor jó, ha szellemes, különben inkább maradjon el.

Kicsinyeskedni nem szoktunk; apró hibát sokszor elnéztünk, de azt már nem hagyhatjuk szó nélkül, hogy az első felvonás amerikai palotadiszlete felerészben rokokó királyi palotából, felerészben mór kapudiszból állott. (—s—c.)

Pályázat a színházra. A debreczeni színházra a városi tanács a pályázat kiírását mai üléséből elrendelte. A pályázati feltételek elkészítésére **Vecsey Imre** főjegyző elnöklete alatt bizottságot küldött ki, amelynek tagjai **Oláh Károly** tanácsnok és színházfelügyelő, **Aczél Géza** főmérnök, dr. **Magoss György** tb. főügyész és **Roncsik Lajos** főszámvevő. A kiküldött bizottság rövidesen kiírja a pályázati feltételeket.

Hírek. Vasárnap délután a „Náni” adják. R. Réthy Laura lesz a primadonna. Vasárnap este a rég ígérgetett „Aranyvirág”-nak lesz az első bemutatkozója. E reklámdobos darabban a főszerepeket **Felhő Rózsi**, **Ráthonyi Tilla**, **Püspöky Rózsi**, **Székely Ilona**, **Mezei, Kremer, Faragó, Iványi** és **Szilágyi Aladár** játszák.

Ezenkívül a következő régi darabokra készülnek: „Magdolna” Rákosi Viktortól, „Otthon” Sudermann-tól, „Az idegen nő” ifj. Dumas-tól.

Próbálgatnak az ösmert **Verő György**-től is egy budapesti népszínművet; ennek a budapesti gyárias szerkesztménynek „Menyecskek” a czime.

Zsazsa és a nagyorru milliomos. Budapestről írják: Egy váci utczai papír kereskedő különös előszeretettel árulgatja a torzképeket. Nemrég Freystädler, a híres budapesti milliomos karikatúrájával csinált pompás üzletet. Mikor pedig látta, hogy az ötlet fényesen bevál, új képeket rajzoltatott a milliomosról. A kép híres koscsijával ábrázolja Freystädler-t s a fogat mellett volt látható Bob hercegbeli kosztümjében **Fedák Sári** torzalakja, amint vesz-

szővel halad a nábob után. Ebben a képben nagyon kevés volt a humor. **Fedák Sári** pedig mikor értesült a dolgról, olyan rágalmozó czélzatot látott benne, hogy nem hagyhatta szó nélkül. Egy pillanatig sem habozott, hanem bepörölte a kereskedőt is, a rajzoló is, becsületsértés miatt. Az érdekes pör tárgyalása elé a főváros művészvilága kíváncsi érdeklődéssel tekint . . .

A Varázstyúk.

Tumbász Mihályné, született **Marianusics Jozefa** panaszt emelt a szabadkai rendőrségnél, hogy őt **Korcsmár Józsefné**, születet: **Takács Anna** nyolczszáz korona erejéig megcsalta. A rendőrség a feljelentésre megindította a nyomozást, aminek következménye **Korcsmár Józsefné** töredelmes vallomása volt.

Elhitette **Tumbász Mihálynéval**, hogy van neki egy varázstyúkjá, mely az alája teit pénzből bizonyos idő elteltével nagyobb mennyiségű pénzt költ ki. Hogy szavainak hitelt szerezzen, azonnal vállalkozott is bebizonyításra.

Két ezüst forintot kért kliensétől, azt gyufaskatulyába tette, varázsfübe göngyöltette s rongyba varrta. Meghagyta azonban szigoruan, hogy a skatulyához ne nyuljon, mert vagy megvakul, vagy leszárad a keze, amelylyel a kis csomagot megérinti.

Egy hónap múlva beállított **Tumbász-né**hez s felszólította, hozná elő a skatulyát. Mikor megkapta, ügyesen kicsérélte az előre elkészített s magával hozott csomaggal. Ezt mutatta föl a megcsalt asszony szemeláttára s vette ki belől a négy ezüst forintot. A babonás asszony hite a varázstyúkban most már megingathatatlan lett. Így azután sikerült tőle **Korcsmár Józsefné** apródonként 800 koronát kicsalni.

A nyolczszázadik koronánál azonban még **Korcsmár Józsefné** is megsokalta a dolgot. Elment **Tumbász Mihályné**hez, hogy kérdőre vonja. Ez könnyen feltalálta magát. Hazaküldte a csomagért, s míg **Korcsmár** oda járt, azalatt ő elkészítette a maga külön csomagját. Így került vissza a kicsalt pénzből 80 korona. Minthogy azonban többet **Tumbász Mihályné** visszatartani a varázstyúkkal nem akart, az ügy a rendőrség elé így került.

Mi az ujság?

Egy asszony két malacczal eladó.

Az orosz lapok nem mindennapi esetről emlékeznek; mely az irkutsi kormányzóságban történt. A **Petrowka-falubeli** egyik paraszt — nemrég — a következő irást intézte a kerületi rendőrfőkapitányhoz.

„Hódolatteljes alázattal értesitem nagyságodat, miszerint sziveskedjék az ujságokban meghirdettetni, hogy **Petrowka-ban** egy husz éves menyecske — az én feleségem — két malacczal együtt 25 rubelért eladó. Az asszony igen csinos, dolgos gazdasszony, hanem czivakodó, indulatos természetű. A malaccok jó hizásban vannak. Én az asszonyt és a malaccokat — kívánság szerint — utánvételt is elküldöm.”

Mikor a rendőrfőnök ezt az irást megkapta, azonnal **Petrowka**-ba utazott, mert nem kétségeskedett a felől, miszerint a levél írója beszámíthatatlan bolond . . . Pedig csalódott; mert az illető paraszt rendes, józanészjárásu

ember volt, a ki odanyilatkozott, hogy azért akar az asszonytól szabadulni, mert az életét teljesen megkeserítette . . . A rendőrfőnök hivatván az asszonyt, őt is kikérdezte férje terve felől. A menyecske durczáskodott ugyan egy kicsit, hanem egyébként nem kifogásolta a dolgot.

A czilinderes szerecsenkirályok.

A debreczeni czilinder-kalapos magyarul kürtő kalapos diszküldötségeknek és az aszfalton feszítő ficsuroknak komoly vetélytársaik akadtak a köcsög-kalap viselésével és kitüntetésével — Dél Afrikában. A portugáli fenhatóság alatt élő szerecsen királyok és hercegek több száz köcsöggalapot rendeltek a liszaboni legnagyobb kalapgyárból. Ugyanis a szerecsen fejedelmek értekezlete kimondta, hogy nemesi diploma helyett, mint örökölhető kitüntetést, köcsöggalapot adományoznak a királyi és egyéb tanácsosaiknak, vezéreiknek. Ezek az ujmódi arisztokraták, akár csak a spanyol grandok, feltett, köcsöggalapos fővel jelenhetnek meg fejedelmök előtt. A köcsög kalapos udvari öltözetet meg egy színes haskötő egészíti ki . . .

Ujévi kártyák Párisban. Azaz hogy már elhagyták az ujévi kártyák küldözését, hanem e helyett csinos kis könyvecskéket küldenek a hölgyek egymásnak, melyben az illető kedvenc költőjének néhány verse van, vagy néhány fejezet kedvenc írója regényéből.

Törvénykezés.

Ügyvédek panasza.

Ez is ritka, hogy az ügyvédek panaszkodjanak, rendesen más megy hozzájuk a panaszával. — Jelenleg azonban a sötétség ellen panaszolkoznak az ügyvédek, nevezetesen a pertárba nincs a gáz bevezetve és gertya mellett vakoskodnak az ügyvédek. — Pedig vettek már a pertár asztalára zöld posztót, arra kalamárist, írószert, de már a gázt nem akarják bevezettetni; azért szolgálunk a különben igen kedves, előzékeny törvényszéki elnöknek egy jó ideával, ha véletlenül a költségvetésben nem akadna olyan felesleg, melyből a pertárba be lehetne vezetetni a gázt. — A lépcső ház felmenőjénél jobbról is balról is igen nagy üres tér van, mely nincs kihasználva. — Egyik oldalt ki kellene adni egy tőzsdésnek, a ki bélyegeket is tartana a szivar mellett, a másikat pedig valamelyes gyümölcsös kofának, a ki lapokat is tartana. — Ebből a bérösszegeből ki lehetne világitani a pertárt.

Kalmár Antal az államfogházban.

Ismeretes, hogy a budapesti esküdtbíró Kalmár Antal dr. királysértésért három havi államfogházra ítélte. Kalmár Antal még a mult hóban kérvényt nyújtott be az igazságügyminiszterhez, büntetése megkezdésének elhalasztásáért. A miniszter a kérvényt kedvező elintézés helyezésre kilátásba, személyesen vette át. Azóta Kalmár kérvényének sorsáról semmiféle értesítést nem kapott . . . Most vasárnap Kalmár Antal egy cikket írt a „Bácskai Hírlap”-ba, melyben kimutatja, hogy Nyíry honvédelemügyi miniszter nem mondott igazat akkor, amikor kijelentette, hogy a királyi parancs megjelent a honvédségi rendeleti közlönyben. Ezt a cikket reprodukálták a fővárosi lapok,

nem épen udvariasan aposztrofálva a minisztert. Másnap távirati utasítás érkezett Szabadkára a kir. ügyészséghez, hogy Kalmárt haladéktalanul kísérik át a szegedi államfogházba. A fogházfelügyelő be is állított Kalmár Antal dr.-hoz, de ez az ágyban feküdt. Egy régebbi bajának operációját várva. Meg is operálta Pollák dr. Maga a királyi ügyész, a törvényszéki orvos is meggyőződött erről. Ezért kapott 24 órai haladékot Kalmár Antal, akit egyáltalában nem értesítettek írásban kérvényének elintézéséről. Hanem ettől a pillanattól fogva Kalmár rendőri felügyelet alatt állott. A lakása előtt rendőr állt, az utcán polgári rendőrök kísérték lépten-nyomon, tudja Isten mitől tartva. Kalmár Antal végre beköltözött a szegedi államfogházba, amely valószínűleg színhelye lesz egy újabb nagy közjogi munka megírásának.

A választási harcz vége A debreczeni törvényszék f. hó 18-án, hétfőn, tárgyalja le Fenyő (Weisz) István és 24 társának nagy bűnpörét, a melynek az előzményei még a híres III-ik kerületbeli választás küzdelmes idejébe nyulnak vissza. Ekkor történtek azok a tüntetések, melyek miatt most Fenyő István és 24 társát a vádlottak padjára ültetik. Magánosok és hatóság elleni erőszakkal vádolják a neki buzdult hazafiakat, a kik azóta bizonyosan rájöttek, hogy nem mind arany, a mi fénylik. . . A tárgyalást a nagyteremben tartják meg és egész sereg tanu van beidézve. Ezek a jóhiszemű, neki buzdult vádlottak méltánylást érdemelnek.

Két főtárgyalás. Január 19-én, kedden, két bűnügyi főtárgyalás is lesz. Spitzer Dávid ellen hamisvétségért, Balogh Ferenc és Tarsa ellen lopás büntette miatt tárgyalnak és ítékeznek.

REGÉNY-CSARNOK.

Az utitáska rejtelméi.

(Amerikai bűnügyi regény Old Sleuth-től.)
Fordította: Papp Dezső. 24

Egy téren haladt keresztül, midőn két egyént hallott egymással beszélni, de nem tudta, hogy honnan jönnek a hangok. Hosszasabb figyelés után felfedezte, hogy a hangok egy haz pincze mélyedéséből erednek. Egy pár szó hallása tette figyelmissé.

— A táská elvesztett. Valaki kiváltotta és elvitte magával.

A titkos rendőr hirtelen az ajtónál termett. Két asszony állott előtte.

— Nem tudnák megmondani, kérem, itt lakik Silver kisasszony? — kérde Manfred.

Alig fejezte be szavait, midőn az asszonyok nagyot rikácsolván eltűntek a házba, becsapva maguk után az ajtót.

Meglepetten állott ott a titkos rendőr. Várt még egy pár pillanatig azután jól megjegyezte magának a házat és haladt tovább.

— A dolog nagyon bonyolultnak látszik — mormogta — utoljára mind csalónak fog bizonyulni és a táská tartalmával együtt, az én birtokomban van.

Midőn a titkos rendőr hazaérkezett, az állítólagos Silverné már várta.

— Mi az ujság? — kérde reszkető hangon.

— Különbéle, sajátságos kalandokon mentem keresztül — volt a felelet.

— Feltalálta gyermekemet?

— Találtam egy hölgyet, aki azt állítja, hogy ő Silver ur leánya.

— Vezessen rögtön oda.

— Nem, nem! Sajátságos körülmények között találkoztam vele. Engedje meg előbb, hogy egy pár kérdést intézzek. Csak egy leánya volt kegyednek?

— Igenis, egy.

— És három éves kora óta nem látta? Ugy van.

— A titok így még bizonyultabb.

— Hogyne.

— Az a hölgy, kit ma este láttam, meglepően hasonlít a kegyed elhalt férjére. NYOLCZADIK FEJEZET.

Midőn Silverné ezt hallotta, elhalványodott, Manfred önkéntelenül azt a kérdést tette fel magában, hogy mi okból változhat olyan feltűnően valakinek az arcszíne, azért, mert egy hölgynek az arca hasonlít az ő elhalt férjéhez.

— Mit szól kegyed ehhez? — kérde Manfred.

— Nem tudom, mit szoltak hozzá — volt a felelet. — Amint ön mondja, itt egy mély titok lappang.

— De az a hölgy, kit a vonaton láttam és a kit kegyed a leányának tart, viszont kegyedhez hasonlít!

— Igen, az az én gyermekem és így Silver ur gyermeke és örököse. Hogy ki az a másik, nem tudom. Egy bizonyos, ha a legcsekélyebb jogos igénye van a férjem vagyonára, úgy nem vesz igénybe jogtalan módokat annak megszerzésére.

— Arra azonban nincsenek bizonyítékaink.

— De az az ember, akinek oltalmában van, egy közönséges gazember.

— Nos tehát akkor majd nyomozunk tovább.

A következő nap reggelén a titkos rendőr ahhoz a házhoz ment, ahol az elvesztett utitáskáról hallott beszélni.

(Folytatjuk.)

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 124. Bérlet 90 ik szám (C)
Ma, pénteken, 1904. évi január hó 15-én:
másodsor

Flirt nagysám.

Színmű 3 felvonásban. Irta: Gavault és Berr.
Fordította: Molnár Ferencz.

Polgári Takarók és Segélyszövetkezet

Debreczenben.

Piacz-utca 83. Geréby ház.
1904. január 1-én kezdődő VIII. évtársulatára, kölcsönöket kedvező visszafizetési feltételek és jutányos kamatláb mellett, már most is folyósít. Kérvények gyorsan intézettek el.

Az igazgatóság.

Harisnyakötődémet

Debreczen, Piacz-utca 32.
(az udvarban hátul)

ajánlom a n. é. közönség szives figyelmébe, melyet kitérő gépekkel ujjonnan berendeztem. Elvállalok új harisnyák kötését, ócska harisnyák fejelését pamut, gypaju és merzelizirt anyagokból a javításokat is mérsékelt áron. Tisztelettel

FISCHBEIN KATALIN (Schwartz A.-né.)

Vidéki megrendelések pontosan eszközölnének.

A FARSANGRA

raktárra érkeztek:

Divatos farsangi szövetek,

remek kivitelü

francia selyem batistok, legújabb virágos tüllök, delaineok,

áttört selyem lyonais,

állandó nagy választék

menyasszonyi ruhaselymekből

fátyolok és koszorúból.

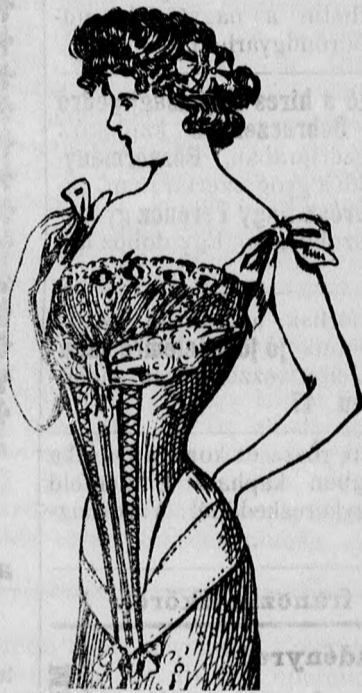
Szabó Lajos Fiai

czégnél

DEBRECZEN, Rózsa-utca.

Goldstein Karolina

orvosilag elismert műterme
Debreczen, Piacz-utca 42. sz.

Legújabb faccon orvosilag elismert és ajánlott
előfűző egészségügyi miederek.

1378 1903. v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 2933/18/1903. számú végzése folytán közhírré tetetik, miszerint Ph. Mayfarth & Comp cég részére Mattyasovszky Andor és özv. Bauer Ignáczné debreczeni lakosoktól 150 korona tőke, ennek 1901. évi szeptember hó 5. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 90 kor. 14 fillér perköltség erejéig 1901. évi október hó 19-én bíróilag felülfoglalt és 1092 koronára becsült házi butorok, könyvek, gépek, kerékpár és egyéb tárgyakkól álló ingóságok 1904. évi január hó 16 án délelőtt 1/10 órákor kezdetét veendő és Péterfia-utcán 73. sz. háznál, a debreczeni faáruraktár szövetkezet, 220 kor. tőke követelése és járulékai kielégítése végett is egyidejűleg megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1903. évi december hó 29-én.

Török Péter bírói kiküldött,

Apró hirdetések

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

1 kiló friss uradalmi tea vaj 1 frt 20 kr., 1 kiló teasütemény 90 kr. **Kertész Miklós** fűszer- és vegyes üzletében **Csapó-utca 5.**

Czimbalmot használt, de jó karban levőt megvételre keresek. **Széky Ákos** Darabos-utca 35.

Irodába küldöncznek egy fiu felvétetik. **Czim** a kiadóhivatalban.

Weissenbacher-féle magyar cognac egyedüi valódi borpárlat olcsóbb és jobb a francziánál. Kapható **Kontsek Gézánál**.

Katona keztyük tisztítását párját 7 krért, **báli keztyük** tisztítását párját 10 krért vállalom, **Péterfia-utca 37.**

Szücs munkákat boák készítését gyorsan és jutányosan készít **Rózsa szücsműhelye** kistemplombazár.

Kerékpárokat veszek bárminő gyártmány, de csak jó karban levőt. **Czimeket** a kiadóhivatalba kérek.

Bőröndös inas heti fizetés mellett azonnal felvétetik. Ugyanott **bőröndös** segédek felvétetnek. Értekezhetni a nagytőzsde udvarban, hátul a **bőröndgyárban**.

Szép bajusz nyerhető a **hires Hajdusági pedró** használata által. **Debreczenben** kapható: **Tóth Béla** gyógyszerárában, **Böszörményben**: **Bernáth Miklós** gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél **Hajduszoboszlón**. Egy doboz ára 50 fillér.

Ujság árusítóknak férfiak, asszonyok és 14 évesnél idősebb fiuk **jó jövedelemre** azonnal felvétetnek. Jelentkezzenek a kiadóhivatalban **Fiacz-u. 47.**

Legfinomabb szegedi rózsa és korona paprika óriási mennyiségben kapható **Lindenfeld Jenő** fűszer nagykereskedőnél **Városház-utca.**

Magyar és francia likőrök.

A téli idényre!

Valódi orosz karaván teák,
Eredeti angol rumok,
Mindennemű Halak,
Prágai sódar 3-6 ko. súlyban
Naponta friss bécsi virsli és teavaj

Geréby Fülöp utódai
üzégnél.

Magyar és francia Cocnac.

Egy jó csesze tea kedvelők, kérjétek mindenütt a világ legjobb és legfinomabb teáját

Indra tea

Melange a legfinomabb China, India és Ceylonból
Valódi csak eredeti csomagban.

Főraktár Debreczenben **Kontsek Gézánál**.

Pénzkereset.

Könnyen 3-400 korona havi jövedelemre tehetnek szert; később **nyugdíjjal kapcsolatos** fix állást nyerhetnek oly intelligens-megbízható urak, (nők is) kik egy kis fáradságot nem kímélve, e kereset szakmájába vágó ügyekkel foglalkoznának.

Városi és megyei rendes, valamint nyugdíjas hivatalnokok; magán tisztviselők, kik szabad idővel rendelkeznek, esetleg állás nélküli hivatalnokok is, kiknek különösen kellemes lenne e pénz kereset.

E szakban teljesen járatlanok is pályázhatnak, mert két óra alatt teljesen belesznek oktatva: **Czim** a kiadóhivatalban.

Göczey István

fűszer, esemege, bor és pálinka különlegesség kimérése

Debreczen, Hunyadi-utca 26. sz.

Ajánlja **dusan felszerelt fűszer, festék, liszt és csemege áruit**, valamint valódi **kisüstön főtt baraczk, málna, cseresznye stb. pálinkáit**.

Főraktár és árusítás:

szénsavas savanyu vizből Baross-forrás

Debreczen és vidéke részére, mely nől bajok, vérszegénység, vese és hólyaghurutos bántalmaknál orvosilag elismert kútné eredménynyel használtatott.

Fényes Jégünnep

a „Margit“ fürdő jégpályán

Január 24-én, vasárnap délután.

Korcsolyázók versenye. Disz- és műkorcsolyázás. Versenyfutás. Akadály-verseny. **Szépség-verseny.** Óriások, törpék, eszkimók, jegesmedvék és lengyel zsidók a jégen.

Este fényes **tűzijáték.** Leidenfroszt Ármin hires Pyrotechnikus személyes közreműködésével.

Lampionos menet. Zenekar közreműködésével a jégen. **Hódolat** a szépségversenyben megválasztott

Jégkirálynő előtt.

Végül Egyiptomi sötétség.

Kezdeté délután 3 órakor.

Mindazok kik jelmezben jelennek meg szabad bemenetben részesülnek. **Korlátolt számú jelmez rendelkezésre áll.**

Belépési felhívás

a KORONA TAKARÉK ÉS HITELSZÖVETKEZET

1904. év január hó 1-én kezdődő IV. évtársulatába.

A **Korona Takarékszövetkezet** üzleti tevékenysége a kötelező heti betétekre s az így befolyt összegeknek tagjainál **olcsó kamatláb** mellett elhelyezendő kölcsönökre terjed ki.

Egy törzsbetét 1 korona, melyre az alapszabályok értelmében 260 korona kölcsön kapható. Ennek megfelelően a hány korona a heti befizetés, annyiszor 260 korona kölcsön igényelhető.

Az évtársulatok 5 évre alakíttatnak, melynek leteltével a befizetett összeg a haszoneredménnyel együtt — mely az eddigiek szerint **6%-nak felel meg** a tagok betéti arányában felosztatik.

Kölcsöneinket a kölcsön tartamára **egyszer s mindenkorra** aláírandó **bélyegmentes** kötelezvényekre adjuk. Kölcsöneink tehát a váltó kölcsöknél annyiban előnyösebbek, hogy az adós bélyeg költséget takarít meg, továbbá, hogy nem kell kezesit 3 vagy 4 havonként megújuló aláírásokkal terhelni.

Kölcsönök adatnak:

1. A befizetett összeg $\frac{3}{10}$ részéig.
2. Egy vagy több elfogadható kezes jótállása mellett, még azon esetben is, ha azok nem szövetkezeti tagok.
3. Jelzálog kölcsönök ingatlanokra leendő bekekelezés mellett.
4. Biztosítékul elfogadható értékekre.

A kölcsön kérelmek a leggyorsabban elintéztetnek. A szövetkezetnek **3 évi fennállása után 2334 tagja van**, kik heti **10.122 korona** betéttel **839.311 koronát** gyűjtöttek össze.

Kihelyezett kölcsöneink összege **1.288.595 koronára** rug. **Uj betéti könyvecskék** a szövetkezet hivatalos helyiségében **Piacz-utca 6. sz.** (Dr. Kola-féle ház) válthatók, a hol is mindennemű felvilágosítások készséggel megadatnak.

Az igazgatóság nevében:

Dr. Kenézy Gyula,
elnök.

ifj. Schwarz Vimos,
ügyvezető igazgató.